

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 222/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. S. T., V., vo veci návrhu na začatie konania o súlade § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s § 3 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a vo veci namietaného porušenia jeho bližšie neoznačených práv rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5 C 31/09 z 25. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. S. T. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2010 doručená sťažnosť PhDr. S. T. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci návrhu na začatie konania o súlade § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) s § 3 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“) a vo veci namietaného porušenia jeho bližšie neoznačených práv rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 31/09 z 25. marca 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 25. marca 2010“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„Navrhovateľ sa sťažuje proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 25. 3. 2010. sp. zn. 5 C 31/09-70, ktorý zrušuje vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporkyni, ktorá bola uložená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 17. 6. 2008 sp. zn. 5 C 166/07-68 dňom 16. 7. 2009.

Navrhovateľ podal návrh na Okresný súd Vranov nad Topľou, aby zrušil k 16. 1. 2009 vyživovaciu povinnosť k dospelaj dcére D. T., ktorá v tento deň mala dovrieť 25 rokov veku. Okrem iného argumentoval aj tým, že odporkyňa podľa § 3 ods. 1 zákona č. 600/2003 o prídavku na dieťa, už nie je nezaopatrené dieťa. Súd vychádzal z právnej skutočnosti a rozsudkom zo dňa 23. 6. 2009 sp. zn. 5 C 31/09-27 zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporkyni zo dňa 17. 6. 2008 sp. zn. 5 C 166/07-68.

Odvolaním sa odporkyne na odvolací súd ten zrušil uznesením zo dňa 26. 11. 2009 sp. zn. 13 Co/56/2009-54 rozsudok prvostupňového súdu a ako čiastočne dôvodnú vec vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd potvrdil právny názor odvolacieho súdu a rozsudkom zo dňa 25. 3. 2010 sp. zn. 5 C 31/09-70 zmenil svoj pôvodný rozsudok zo dňa 23. 6. 2009 sp. zn. 5 C 31/09-27.

Sťažovateľ tvrdí, že medzi právnymi predpismi a to § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých predpisov a § 3 ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa je nesúlad. Vychádza z toho, že v jeho veci súdy rozhodujú nejednotne a to práve pre nesúlad medzi týmito zákonmi. Zároveň poukazuje na to, že kým štát prostredníctvom orgánov štátnej správy sa podľa zákona o rodinných prídavkoch zbavuje zodpovednosti za dospelé dieťa dovŕšením 25 roku veku a to tým, že mu nevypláca rodinné prídavky a pracujúcemu rodičovi daňový bonus, tak podľa zákona o rodine nejednoznačným výkladom, kedy končí povinnosť zaopatrovať dospelé dieťa, súdy rozporne

rozhodli vo veci navrhovateľa. Sťažovateľ argumentuje aj tým, že § 62 ods. 3 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine sa odvoláva na § 3 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z. z. o rodinných prídavkoch, ale výklad tejto právnej skutočnosti v konaní o veci na súde nie je jednotný. Pritom ide o dva zákony sociálnej oblasti.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že na základe existencie nesúlady „medzi zákonmi a to § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine a § 3 ods. 1 zák. č. 600/2003 Z. z. o rodinných prídavkoch“ boli „rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 25. 3. 2010 sp. zn. 5 C 31/09-70... porušené jeho práva podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR ruší takéto rozhodnutie“.

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

1. K vysloveniu nesúlady § 62 ods. 1 zákona o rodine s § 3 ods. 1 zákona o prídavku na dieťa

Sťažovateľ argumentuje vzájomným nesúladam právnych predpisov, a to § 62 ods. 1 zákona o rodine s § 3 ods. 1 zákona o prídavku na dieťa. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že podľa čl. 125 ods. 1 ústavy má právomoc konať o súlade právnych predpisov v osobitnom type konania v prípadoch tam uvedených, a nie v inom type konania, ako je napríklad konanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Podľa citovaného čl. 125 ods. 1 ústavy nemá však ústavný súd právomoc ani v konaní o súlade právnych predpisov

konat' o „vzájomnom“ súlade právnych predpisov rovnakého stupňa právnej sily. Ústavný súd preto odmietol túto časť sťažnosti v súlade s doterajšou judikatúrou podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec toho ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že aj keby sťažovateľ doručil ústavnému súdu návrh na konanie o súlade označených ustanovení zákona o rodine a zákona o prídavku na dieťa s právnym predpisom vyššej právnej sily (ústavou), ústavný súd podľa čl. 125 ústavy by jeho návrh musel odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh podaný neoprávnenou osobou, pretože takýto návrh môže podať podľa čl. 130 ods. 1 ústavy len taxatívne ustanovený okruh aktívne legitimovaných subjektov, a to aspoň päťina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd, generálny prokurátor Slovenskej republiky a verejný ochranca práv (vo veciach súladu takých právnych predpisov, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť zákonné práva alebo slobody).

2. K vysloveniu porušenia presne neoznačených práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 C 31/09 z 25. marca 2010

Keďže sťažovateľ považuje za nesúladné napadnuté ustanovenia označených zákonov, je podľa jeho názoru aj rozsudok okresného súdu z 25. marca 2010 vydaný na ich základe taktiež porušujúci jeho bližšie neoznačené práva.

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho bližšie neoznačeného práva rozsudkom okresného súdu z 25. marca 2010, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany označeného práva na ústavnom súde v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že o sťažovateľovom návrhu na zrušenie výživného na dospelé dieťa rozhodol okresný súd prvýkrát 23. júna 2009 tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa na odporkyňu počnúc 16. januárom 2009, keď dovŕšila 25 rokov. Na základe odvolania odporkyne krajský súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie prvostupňovému súdu, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom z 2. marca 2010 tak, že túto vyživovaciu povinnosť zrušil 16. júla 2009, keď odporkyňa ukončila univerzitné štúdium vo Veľkej Británii. Ako vyplýva zo zistení ústavného súdu, sťažovateľ sa 5. mája 2010 proti rozsudku okresného súdu z 25. marca 2010 odvolal.

Ústavný súd poznamenáva, že podľa svojej stabilnej judikatúry nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa navrhovateľ môže domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi. Proti rozsudku okresného súdu z 25. marca 2010 sťažovateľ využil riadny opravný prostriedok, na základe ktorého bude tento rozsudok preskúmaný nadriadeným (druhostupňovým) súdom, povinnosťou ktorého bude poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa v prípade, že tieto boli prvostupňovým súdom porušené.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 294/09).

V zmysle uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže v oboch prípadoch išlo o neodstrániteľné nedostatky sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti.

V nadväznosti na tieto skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010